

Utvalg	Saksnummer	Møtedato
Formannskapet	032/11	27.04.2011

Høringsbrev - Forslag til bosettingsordning for flyktninger med mål om raskere bosetting

Vedlegg:

Høringsbrev fra departementet.docx
KS sitt synspunkt på forslag til ny bosettingsmodell.pdf

Det kongelige barne-, likestillings- og inkluderingsdepartement. Høringsbrev: Forslag til bosettingsordning for flyktninger med mål om raskere bosetting
KS. Høring – forslag om ny bosettingsmodell. Brev til barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet av 2.3.2011

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen.

Tidligere behandlinger:

Ingen.

Sammendrag:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sendte 31.1.2011 forslag til endringer i dagens bosettingsordninger for flyktninger ut på høring. Departementet ønsker særlig synspunkter på punkt VI og VII i høringsbrevet; forslag til endringer i dagens bosettingsordning, samt økonomiske og administrative konsekvenser.

Kommunenes Sentralforbund (KS) kom med sitt hørings svar 2.3.2011 og det foreslås at Lørenskog kommune gir sin støtte til store deler av hørings svaret. KS anser saken for å være av stor viktighet og anbefaler politisk behandling. Høringsfristen til departementet er 28.4.2011, noe som innebærer at saken må behandles av formannskapet.

Saksopplysninger:

På årlig basis bosettes langt flere flyktninger i Lørenskog enn hva kommunestyret fatter vedtak om. Lørenskog er en populær kommune og mange flyktninger bor fortsatt i kommunen etter fem år, samtidig som kommunen mottar flere sekundærbosettere og familiegjenforente til disse. En stor del av den totale befolkningsøkningen i kommunen de senere år skyldes denne tilflyttingen.

Lørenskog har de senere år tatt i mot 20 flyktninger, samt to familiegjenforente hvert år. I 2009 vedtok imidlertid kommunestyret å ta i mot inntil 30 flyktninger, samt åtte mindreårige enslige flyktninger. Under budsjettbehandlingen for 2011 fattet kommunestyret igjen vedtak om mottak av 20 flyktninger samt to familiegjenforente, i tillegg til fire enslig mindreårige.

Tiltak for raskere bosetting

I departementets høringsbrev påpekes det at ventetiden for enslige mindreårige er et stort problem. Brevet gir uttrykk for at dette er årsaken til behovet for en ny bosettingsmodell.

I følge KS er den gjennomsnittlige ventetiden for alle flyktninger 5,7 måneder – altså lavere enn grensen på seks måneder. Forarbeidet i Utlendingsdirektoratet (UDI) og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) mellom oppholds- og bosettingsvedtak utgjør mesteparten av denne tiden, hele 3,4 måneder. Etter at kommunene har fattet vedtak om bosetting av flyktninger, går det i snitt 2,3 måneder til bosetting finner sted og for enslig mindreårige er tiden 1,9 måneder i snitt.

Rådmannen mener følgende av KS sine foreslåtte tiltak kan få ned ventetiden på et akseptabelt nivå:

1. Den interne saksbehandlingstiden i UDI og IMDi fra vedtak om oppholdstillatelse til bosettingsvedtak må effektiviseres
 - Kan effektiviseres fra 3,4 måneder til 1 måned
2. Det må gis sterke økonomiske incentiver til kommunene for å sikre jevn bosetting gjennom året
 - Gjennom kvartalsvise bosettingsavtaler
 - Belønningsstruktur som belønner bosetting tidlig i året
3. Staten må ta et økt finansieringsansvar overfor flyktninger som IMDi og kommunen er enige om vil måtte kreve betydelige kommunale ressurser over lang tid og som per i dag gir kommunene store faglige- og økonomiske utfordringer
 - Øke de særskilte statlige tilskuddene for denne gruppen for å sikre et tilfredsstillende faglig oppfølgingsapparat i kommunen
4. Rammebetingelsen for bosetting må forbedres
 - En økning i Husbankens boligtilskudd vil kunne bidra til fjerne flaskehalsen i bosettingsarbeidet ved øke tilgangen på kommunale egnede boliger
5. Øke integreringstilskuddet slik at kommunens utgifter dekkes fullt ut
 - Agenda Kaupang, rapport nr. 7139/2011 viser at kommunene hadde 300 millioner mer i utgifter enn inntekter i form av integreringstilskudd i 2009

Forslag til endringer i dagens ordning

Høringsbrevet, pkt. 6, viser til at tilvisning til kommunene kun skal skje når kommunene i et fylke samlet sett ikke er enige om å bosette det antallet de er anmodet om (35 flyktninger og 5 enslig mindreårige ble Lørenskog anmodet om å bosette i 2011).

Rådmannen støtter KS sitt syn på at tilvisning ikke vil løse problemet med lang ventetid. Det er ikke mangel på kommunale vedtak som gjør at personer må vente lenge i mottak, da det de siste årene har vært langt flere vedtak i kommunene enn faktisk bosetting. Dette understøtter at det ikke er mangel på vilje til bosetting av flyktninger i kommunene. Den faktiske gjennomføringen av vedtakene er avhengig av tilgjengelige boliger. Dette er som oftest den begrensende faktoren, noe som ikke løses ved tvang overfor kommunene.

Lørenskog kommune vil presisere at bosetting av flyktninger i kommunene bør baseres på frivillighet for kommunene, samt ved å tilby gode rammebetingelser for bosetting.

Forslag til ny modell

Pkt. 3.

Dersom alle kommuner i fylket er enige i forslaget til fordeling, gjennomføres bosettingen deretter. Dersom det er uenighet om fordelingen innen et fylke, innkaller Fylkesmannen i det gjeldende fylket, kommunene som har blitt anmodet om å motta flyktninger til møte i saken for at kommunene i fylket skal bli enige om fordelingen.

Dette kan forstås som at alle kommuner som har mottatt anmodning om bosetting, først skal vurdere om denne oppleves som rettferdig via en representant fra hver kommune. Dette kan skape unødig strid mellom kommuner.

Ved uenighet vil den foreslåtte behandlingen bryte med kommunens politiske behandling av anmodningene. Det er i dag kommunestyret, og ikke en representant fra kommunen som fastsetter antallet som skal bosettes.

Pkt. 4

Dersom kommunene i et fylke ikke blir enige, avgjør Fylkesmannen i fylket fordelingen. Fylkesmannen gis da rett til å tilvise flyktninger til kommunene som plikter å motta den enkelte flyktning.

Etter rådmannens mening er dette et klart brudd på frivilligheten i kommunenes bosettingsarbeid.

Pkt. 5

Fylkesmannens tilvisningsrett skal bares brukes dersom staten anser det nødvendig for å klare å bosette det antall flyktninger det er behov for.

Det er ikke manglende vilje fra kommunenes side, men manglende forutsetninger, oftest i form av mangel på boliger som hindrer kommunen i og kunne gjennomføre bosettingsvedtakene innenfor gitte tidsrammer. Dette løses ikke ved tilvisning.

Pkt. 6

Fylkesmannen skal søke å unngå bruk av tilvisningsretten til kommuner som kan vise til tungtveiende grunner for å reservere seg mot å ta imot flyktninger.

Forslaget er i utgangspunktet ment å skulle begrense muligheten for vilkårlig tvangsbosetting fra statens side, men det gir en stor tolknings- og overkjøringsmulighet til Fylkesmannen som statlig instans. Det vil være opp til staten å definere hva som er "tungtveiende grunner".

Pkt. 8

Dersom kommunen, innen 3 måneder etter at de har mottatt oversikt over hvilke flyktninger de skal bosette, ikke har skaffet bolig til disse, kan integreringstilskuddet bli avkortet i en størrelsesorden tilsvarende statens utgifter til opphold i mottak eller omsorgssentre.

Rådmannen støtter KS i at det er urimelig at staten skal påtvinge kommunene en slik frist, når staten selv gjennom sine egne prosesser skaper flere måneders ventetid. Videre er rådmannen sterkt kritisk til at staten skal overføre de store kostnadene de har påtatt seg ved omsorgssentre, til kommunene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Konsekvensene for Lørenskog og andre kommuner av den foreslåtte bosettingsmodellen vil være høyere utgifter, da kommunene mest sannsynlig vil måtte finne dyrere midlertidige løsninger, som for eksempel innlosjering på hotell, i påvente av at planlagte boligtilbud blir frigjort. I tillegg til at midlertidige løsninger fort kan bli kostbare for kommunen, vil anskaffelse av midlertidige og kortvarige løsninger kreve ekstra administrasjon som også vil ha sine omkostninger i form av enten ekstra lønnsutgifter eller at kommunen ser seg nødt til å omdisponere flyktningefaglig oppfølgingsarbeid til administrativt arbeid. Midlertidige bosettingsløsninger vil uansett koste, enten i ekstra lønnskostnader eller ved dårligere integreringsarbeid.

Likeledes er rådmannen kritisk til at kommunene skulle kunne miste deler av integreringstilskuddet hvis kommunen ikke klarer å bosette anmodede flyktninger raskt nok. Dette skyldes ikke manglende vilje fra kommunenes side til å bosette innenfor fristen, men strukturelle hindre som mangel på boliger.

Rådmannen finner det også urimelig hvis integreringstilskuddet skulle bli avkortet på grunn av at bosettingen tar lengre tid enn fristen, jfr. at Agenda Kaupang, rapport nr. 7139/2011, viser at fullt integreringstilskudd ikke dekker kommunenes gjennomsnittlige kostnader per flyktning. En avkorting av integreringstilskuddet vil ytterligere øke skjevheten mellom kommunenes inntekter og utgifter.

Det er også viktig å trekke frem de omfattende økonomiske kostnadene en endret bosettingsmodell med tilvisningsrett overfor kommunene vil kunne gi. Lørenskog har i dag et velfungerende integreringsarbeid med gode kvalifiseringsresultater å vise til. En av forutsetningene for et godt integreringsarbeid, er i tillegg til kompetente medarbeidere nok personalressurser i oppfølgings- og kvalifiseringsarbeidet som er både ressurs- og tidkrevende.

Vurdering

Rådmannen mener i likhet med KS at høringsutkastet fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ikke vil føre til en bedre bosettingsordning eller kortere ventetid før flyktninger blir bosatt i kommunene. De virkemidler som departementet ønsker å gjennomføre vil i tillegg innskrenke kommunenes mulighet til på selvstendig grunnlag og ut

fra kjennskap til lokale forhold, å kunne treffe beslutninger om mottak av et realistisk antall flyktninger til en hver tid.

Rådmannens forslag til vedtak

Rådmannen foreslår at formannskapet fatter følgende vedtak:

Lørenskog kommune har følgende overordnede synspunkter på forslagene i høringsbrevet:

- Lørenskog kommune er enige med departementet i at flyktninger skal være bosatt i en kommune senest seks måneder etter at det er fattet vedtak om opphold, og at enslige mindreårige skal være bosatt tre måneder etter vedtak
- Lørenskog kommune støtter KS sine forslag for å få ned saksbehandlingstiden internt i statlige organer
- Lørenskog kommune går imot forslaget om å åpne for bruk av statlig tvang i bosettingsarbeidet ved å gi Fylkesmannen en tilvisningsrett overfor kommunene.

27.04.2011 Formannskapet

Forslag framsatt i møte:

Martin Bjerke (SV) fremmet følgende endringsforslag:

“Lørenskog kommune slutter seg til forslag om bosettingsordning for flyktninger.”

Votering:

Forslag fremmet av Martin Bjerke ble forkastet med 12 mot 1 stemme.
Rådmannens forslag til vedtak ble vedtatt med 12 mot 1 stemme.

FS-032/11 Vedtak:

Lørenskog kommune har følgende overordnede synspunkter på forslagene i høringsbrevet:

- Lørenskog kommune er enige med departementet i at flyktninger skal være bosatt i en kommune senest seks måneder etter at det er fattet vedtak om opphold, og at enslige mindreårige skal være bosatt tre måneder etter vedtak
- Lørenskog kommune støtter KS sine forslag for å få ned saksbehandlingstiden internt i statlige organer
- Lørenskog kommune går imot forslaget om å åpne for bruk av statlig tvang i bosettingsarbeidet ved å gi Fylkesmannen en tilvisningsrett overfor kommunen.

Lørenskog, 31.3.2011

Tron Bamrud
rådmann

Arnfinn
Heimstad
konst.sosialsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.